

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Херсонського державного
університету

Олександр СПИВАКОВСЬКИЙ

«16» вересня 2020 р.

**НАСКРІЗНА ПРОГРАМА
ПРАКТИКИ**

Факультет української й іноземної філології та журналістики
Кафедра англійської філології та прикладної лінгвістики
Галузь знань 03. Гуманітарні науки
Спеціальність: 035 Філологія
Спеціалізація: 035.10 Філологія (прикладна лінгвістика)
Освітньо-професійна програма «Філологія (прикладна лінгвістика)»
Курс 1,2
Ступінь вищої освіти магістр
Форма навчання: денна

ПОГОДЖУЮ

Проректор з навчальної та науково-
педагогічної роботи

Віталій КОБЕЦЬ

«17» вересня 2020 р.

Херсон, 2020 р.

Програма розроблена:

1.Главацька Ю.Л., к. філол. н., доцент, в.о. завідувачки кафедри англійської філології та прикладної лінгвістики ХДУ;

2. Акішина М.О., к. філол. н., доцент, доцент кафедри англійської філології та прикладної лінгвістики ХДУ.

Програма розроблена на основі «Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України № 161 від 02.06.1993 р., «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», затвердженого наказом Міністерства освіти України № 93 від 08.04.1993 р., наказу Міністра освіти України № 351 від 20.12.1994 р. «Про внесення змін до Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», Закону України «Про вищу освіту» від 28.12.2014 р., рекомендацій щодо проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, ухвалених рішенням вченої ради Інституту інноваційних технологій і змісту освіти, протокол № 5 від 24.04.2013 р., «Положення про проведення практики студентів Херсонського державного університету, затвердженого наказом ХДУ № 337-Д від 02.06.2017 р., «Положення про організацію освітнього процесу ХДУ» № 881-Д від 01.11.2019 р., «Положення про кваліфікаційну роботу (проект) № 880-Д від 01.11.2-19 р., «Порядок виявлення та запобігання академічному плагіату у науково-дослідній та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти ХДУ» № 1017-Д від 04.12.2019 р., «Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу Херсонського державного університету» № 76-Д від 02.02.2018 р.

Декан факультету

української й іноземної філології Ірина ГОШТАНАР

Затверджена на засіданні кафедри

англійської філології та прикладної лінгвістики

Протокол № 1 від «20» серпня 2020 р.

В.о. завідувачки кафедри Юлія ГЛАВАЦЬКА

Схвалено науково-методичною радою факультету

Протокол №1 від «8» вересня 2020 р.

Голова ради Юлія ОМЕЛЬЧУК

ВСТУП

Практична підготовка є обов'язковою компонентою освітньо-професійної програми «Філологія (прикладна лінгвістика)» і важливим складником у системі роботи з підготовки здобувачів ступеня вищої освіти «магістр». Мета практики й зміст кожного етапу тісно взаємопов'язані й спрямовані на формування практичного досвіду вирішення конкретних завдань в освітній та майбутній професійній діяльності здобувачів. Під час проходження практики набувають подальшого розвитку загальні й фахові компетентності фахівця в галузі прикладної лінгвістики.

1. ГРАФІК ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИК

Курс	Семестр	Вид практики	Тривалість (тижні)	Термін проведення	База практики	Відповідальний підрозділ
1	2	Виробнича	8	Січень - березень	Херсонська торгово-промислова палата, Херсонська філія приватного вищого навчального закладу «Інститут післядипломної освіти «Одеський морський тренажерний центр»; бюро перекладів «Сократ»; ТОВ «Автопланета Плюс»; Агенція системних Інтернет рішень Wezom	Кафедра англійської філології та прикладної лінгвістики ХДУ
2	3	Виробнича	4	жовтень – листопад	Кафедра англійської філології та прикладної лінгвістики, кафедра німецької та романської філології ХДУ	Кафедра англійської філології та прикладної лінгвістики ХДУ
2	3	Перед-дипломна	4	Листопад - грудень	Кафедра англійської філології та прикладної лінгвістики ХДУ	Кафедра англійської філології та прикладної лінгвістики ХДУ

2. МЕТА Й ЗАВДАННЯ ПРАКТИК

Практична підготовка здобувачів ступені вищої освіти «магістр» Херсонського державного університету здійснюється шляхом проходження ними практики у структурних підрозділах університету та на підприємствах, що забезпечують якісну різноаспектну підготовку фахівців у галузі прикладної лінгвістики.

Метою практик є формування й розвиток комплексу загальних і фахових компетентностей здобувачів, необхідних для розв'язання складних спеціалізованих завдань професійної, дослідницької та інноваційної діяльності в галузі прикладної лінгвістики.

Завдання практик:

- 1) поглиблення знань із фахових дисциплін у процесі їх застосування під час розв'язання конкретних завдань освітнього, виробничого або науково-дослідного характеру;
- 2) формування навичок адаптації в колективі в процесі трудової діяльності;
- 3) удосконалення вмінь професійної міжкультурної комунікації державною й іноземними мовами;
- 4) ознайомлення з сучасними формами, методами, прийомами організації праці у галузі прикладної лінгвістики;
- 5) формування практичних навичок самостійного виконання професійних завдань у реальних життєвих або виробничих умовах;
- 6) виховання потреби в самоосвіті й професійному вдосконаленні;
- 7) формування навичок науково-дослідної роботи в процесі збирання й обробки мовного матеріалу для вирішення прикладних завдань;
- 8) дотримання норм академічної доброчесності.

3. РОЗДІЛИ ПРАКТИК

3.1. Мета й завдання практик

Виробнича практика

Виробнича практика здобувачів ступеня вищої освіти «магістр» є завершальним етапом їхньої практичної підготовки, **метою** якої є розвиток і вдосконалення загальних і фахових компетентностей, необхідних для виконання професійних завдань та обов'язків освітнього, дослідницького та інноваційного характеру в галузі прикладної лінгвістики.

Завдання виробничої практики:

- 1) закріплення й поглиблення теоретичних знань з освітніх компонент і вдосконалення вмінь застосовувати знання для вирішення практичних завдань;
- 2) розвиток комунікативної компетентності з державної та іноземних мов для професійного й міжкультурного спілкування;
- 3) удосконалення вмінь науково-дослідницької роботи;
- 4) формування ціннісного ставлення до сфери професійної діяльності;
- 5) формування потреби здійснювати самоосвіту впродовж життя.

Програмні компетентності

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики та інформаційних технологій в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності

ЗК-1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-5. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК-6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК-8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК-9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК-10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК-12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Фахові компетентності

ФК-6. Здатність професійно застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

ФК-8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

ФК-9. Здатність обирати релевантні перекладацькі прийоми та стратегії усного та писемного перекладу за різних комунікативних умов.

ФК-11. Здатність використовувати на практиці основи лінгвістичного моделювання, системи автоматизованого перекладу, мов програмування.

Програмні результати навчання

ПРН-2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування.

ПРН-3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.

ПРН-4. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

ПРН-5. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.

ПРН-6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПРН-12. Дотримуватися правил академічної доброчесності.

ПРН-13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу.

ПРН-17. Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.

ПРН-19. Описувати основні засадничі принципи прикладної та експериментальної лінгвістики, класифікувати формальні методи прикладної лінгвістики, причини, перебіг і наслідки процесів, що відбуваються з огляду на математичну логіку; розуміти значущість комп'ютерних технологій в мовознавстві.

Переддипломна практика

Метою практики є вдосконалення навичок науково-дослідницької роботи, оформлення її результатів; підготовка до захисту кваліфікаційної роботи.

Основними **завданнями** переддипломної практики є:

- 1) удосконалення вмінь і навичок планування, організації та самостійного виконання науково-дослідницької роботи;
- 2) оволодіння основами науково-дослідної діяльності (аналіз явищ, висування власної гіпотези, логічність, послідовність та аргументованість її доведення, узагальнення спостережень, формулювання висновків);
- 3) розвиток умінь застосовувати одержані знання під час вирішення конкретних наукових завдань;
- 4) формування готовності й здатності студентів до самоосвіти та саморозвитку, самостійної дослідницької роботи у майбутній професійній діяльності;
- 5) добір матеріалу (дидактичний, фактичний), зокрема для проведення експерименту з теми кваліфікаційної роботи, розробка алгоритму виконання експерименту;
- 6) оформлення результатів самостійного дослідження згідно з вимогами;

- 7) закріплення навичок оформлення посилань на джерела інформації та списку використаних джерел відповідно до чинних вимог щодо оформлення наукових праць;
- 8) оперативне усунення певних недоліків (невідповідності у змісті, структурі або оформленні кваліфікаційної роботи).

Під час практики в здобувачів вищої освіти формуються, розвиваються, поглиблюються загальні й фахові **компетентності**.

Інтегральна компетентність

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики та інформаційних технологій в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності

ЗК-1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-5. Здатність працювати в команді та автономно.

Фахові компетентності

ФК-3. Здатність до критичного осмислення історичних надбань та новітніх досягнень філологічної науки.

ФК-4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного/мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

ФК-6. Здатність професійно застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

ФК-10. Здатність застосовувати набуті знання у галузі інформаційних технологій у професійній, науково-дослідній та перекладацькій діяльності, зокрема у процесі створення електронних корпусів текстів, баз даних, електронних засобів навчального призначення.

Програмні результати навчання

ПРН-1. Оцінювати власну навчальну та професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

ПРН-2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування.

ПРН-3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.

ПРН-5. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.

ПРН-9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти філологічної спеціалізації.

ПРН-11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

3.2. Зміст практики

3.2.1. Види робіт під час практики

Виробнича практика

(на підприємствах – базах практики)

- Ознайомлення з метою, завданнями й змістом практики, графіком та умовами її проходження, вимогами до виконання окремих етапів, критеріями оцінювання результатів, укладання індивідуального плану практики.

- Ознайомлення з базою практики, умовами праці й правилами безпеки життєдіяльності на підприємстві, отримання переліку обов'язків і завдань для виконання на підприємстві.
- Виконання поточних писемних і усних перекладів документів і матеріалів з галузі діяльності підприємства-базу практики українською, англійською й німецькою мовами, виконання залікових писемних перекладів документів українською, англійською й німецькою мовами.
- Написання звіту з виробничої практики.
- Підготовка звітної документації з практики
- Участь у підсумковій конференції, складання заліку.

Виробнича практика (на базі ХДУ)

- Ознайомлення з метою, завданнями й змістом практики, графіком та умовами проходження, вимогами до виконання окремих етапів, критеріями оцінювання результатів, укладання індивідуального плану практики.
- Ознайомлення з кафедрою англійської філології та прикладної лінгвістики - базою практики, умовами праці й правилами безпеки життєдіяльності, отримання переліку обов'язків і завдань для виконання.
- Ознайомлення з темою науково-дослідної роботи кафедри англійської філології та прикладної лінгвістики та з інформаційно-комунікаційними технологіями забезпечення науково-дослідної роботи кафедри; участь у науково-методичному семінарі з доповіддю за темою дослідження кваліфікаційної роботи.
- Написання наукової статті або тез за результатами виконаного дослідження з теми кваліфікаційної роботи.
- Ознайомлення з навчально-методичною роботою кафедри; вивчення силабусів і матеріалів навчально-методичних комплексів освітніх компонент, які викладаються науково-педагогічними працівниками кафедри.
- Створення електронного засобу навчального призначення (індивідуальне завдання, за вибором студента).
- Підготовка звітної документації з практики.
- Участь у підсумковій конференції, складання заліку.

Переддипломна практика

- Ознайомлення з метою, завданнями й змістом практики, графіком та умовами її проходження, вимогами до виконання окремих етапів, критеріями оцінювання результатів, укладання індивідуального плану практики.
- Організація і планування роботи з написання кваліфікаційної роботи.
- Систематизація та впорядкування результатів науково-дослідницької роботи. Висвітлення результатів власного наукового дослідження та основних положень досліджуваної проблеми в контексті сучасного стану розвитку відповідної науки.
- Оформлення науково-дослідної роботи та списку використаних джерел.
- Тези, наукова доповідь, стаття у збірнику наукових праць, науково-методичному періодичному виданні за темою кваліфікаційної роботи. Анотація до наукової статті (українською, англійською мовами).
- Участь у науковій дискусії. Коректне та аргументоване викладення власної думки в умовах спонтанного спілкування з приводу результатів самостійної науково-дослідницької діяльності: захист спостережень, обґрунтування висновків (науковий семінар-дискусія з актуальних питань перекладознавства та англістики).

- Конструктивність сприйняття зауважень, критики з боку наукового керівника, рецензента, членів комісії з попереднього захисту кваліфікаційних робіт.
- Коригування недоліків, виправлення помилок, удосконалення змісту кваліфікаційної роботи на підсумковому етапі.
- Виконання індивідуального завдання, яке визначає науковий керівник кваліфікаційної роботи відповідно до тематики дослідження й ступеня його готовності до прилюдного захисту.
- Підготовка звітної документації з практики

3.2.2. Список рекомендованої літератури

Основна література

1. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. Вінниця: Нова книга, 2012. 564с.
2. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник. Вінниця: Нова книга, 2013. 448с.
3. Антонюк, Д. С. Електронні засоби навчання: сутність поняття та їх класифікація. Фізико-математична освіта : науковий журнал. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2019. Вип. 3 (21). С. 12–18.
4. Лапінський В. Електронні засоби навчального призначення – ретроспектива і перспективи. Інформатика. 2011. №33 (608). С. 3-9.
5. Дем'яненко В.М., Лаврентьєва Г.П., Шишкіна М.П. Методичні рекомендації щодо добору і застосування електронних засобів і ресурсів навчального призначення. Комп'ютер у школі та сім'ї. 2013. №1. С. 44-48.
6. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень : навч. посібник / В.В.Ковальчук. К. : Видавничий Дім "Слово", 2009, 240 с.
7. Шаров С. В. Електронні засоби навчального призначення: характеристика та вимоги / С. В. Шаров, Т. І. Мартинюк // Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти : зб. наук. пр. / ред. Л. Л. Тovaжнрянський, О. Г. Романовський. Харків : НТУ «ХП», 2012. Вип. 32-33 (36-37). С. 236-241.
8. Крушельницька О. В. Методологія і організація наукових досліджень : навч. посібник / О. В. Крушельницька. К. : Кондор, 2013. 192 с.

Додаткова література

1. Переклад англійської економічної літератури : економіка США: заг. принципи: навч. посіб. для студ. ВНЗ, що навчаються за екон. спец. та фахом "Переклад" / Л. М. Черноватий [и др.] ; ред. Л. М. Черноватий, В. І. Карабан. Вид. 2-ге, доп. Вінниця : Нова книга, 2017. 411 с.
2. Черноватий Л. М. Переклад англійської юридичної літератури : навч. посіб. для студ. вищих закладів освіти юрид. спец. та спец. "Переклад" / Л. М. Черноватий [и др.] ; ред. Л. М. Черноватий, В. І. Карабан. Вінниця : Поділля-2000, 2012. 448 с.
3. Переклад англійської громадсько-політичної літератури. Міжнародні конвенції у галузі прав людини : посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Л. М. Черноватий [и др.] ; ред. Л. М. Черноватий, В. І. Карабан. Вінниця : Нова Книга, 2016. 272 с.

4. Черноватий Л. М. Переклад англomовних текстів засобів захисту інтелектуальної власності. Патенти. Знаки для товарів та послуг : [навч. посіб. для студ. вищ. закл. освіти] / [Черноватий Л. М., Царьова С. О.]. Вінниця : Нова Книга, 2011. 302 с.
5. Nikolenko, A. G. Translating car terminology. English - Ukrainian - Russian: навч. посіб. для студ. вищ. закл. освіти / Nikolenko A. G. ; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. - Vinnytsia : Nova Knyha, 2010. 240 с.
6. Переклад англomовної психологічної літератури : навч. посіб. для студ. вищ. закл. освіти, що навчаються за психол. спец. та спец. "Переклад" / [Л. М. Черноватий та ін.] ; за ред. Л. М. Черноватого, В. І. Карабана та Т. Б. Хомуленко. Вінниця : Нова Книга, 2012. 511 с.
7. Переклад медичних текстів [Текст] : навч. посіб. / Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича ; [уклад. М. В. Заполовський]. Чернівці : Рута, 2011. 63 с
8. Голікова О. М. Переклад термінології у галузі електроніки, електротехніки та енергетики з англійської на українську мову : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О. М. Голікова, В. М. Мирошніченко, С. О. Царьова ; Нац. техн. ун-т "Харк. політехн. ін-т". Харків: Підручник НТУ "ХПІ", 2012. 149 с.
9. Лукашевич В. К. Философия и методология науки : учеб. пособие / В. К. Лукашевич. МН. : Совр.шк., 2016. 320 с.
10. Пилипчук М. І., Григор'єв А. С., Шостак В. В. Основи наукових досліджень: підручник / М.І. Пилипчук, А. С. Григор'єв, В. В. Шостак. К. : Знання, 2017, 270 с.
11. Пілюшенко В. Л., Шкрабак І. В., Словенко Е. І. Наукове дослідження: організація, методологія, інформаційне забезпечення : навч. посібник / В. Л. Пілюшенко, І. В. Шкрабак., Е. І. Словенко. Київ : Лібра, 2014. 344 с.
12. Стеченко Д. М., Чмир О. С. Методологія наукових досліджень : підручник / Д. М. Стеченко, О. С. Чмир. К. : Знання, 2015. 309 с.
13. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень : навч. посібник / Г. С. Цехмістрова. Київ : Видавничий Дім "Слово", 2004. 240 с.
14. Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підручник / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко. 6-те вид., переробл. і доповн. К.: Знання, 2018. 310 с.

Інтернет-ресурси

- Мультитран <https://www.multitran.com/>
- Smartcat <https://ru.smartcat.ai/>
- OmegaT the free translation memory tool <https://omegat.org/>
- KDE Localization <https://l10n.kde.org/tools/>
- Google Translator Toolkit <https://translate.google.com/toolkit/list?hl=uk#translations/active>
- Wordfast Anywhere <https://www.wordfast.net/?go=anywhere>
- Corpus of Contemporary American English <https://www.english-corpora.org/coca/>
- The Movie Corpus <https://www.english-corpora.org/movies/>
- British National Corpus <https://www.english-corpora.org/bnc/>

3.2.3. Методичні рекомендації

Оформлення звітної документації

Титульний аркуш матеріалів практики

Херсонський державний університет
Факультет української й іноземної філології та журналістики
Кафедра англійської філології та прикладної лінгвістики
Матеріали виробничої практики
Студента / студентки __ групи спеціальності ____
Прізвище, ім'я, по-батькові
20__ - 20__ навчальний рік

**Виконання завдання зі створення електронного засобу навчального призначення
(індивідуальне завдання)**

Зміст та обсяг індивідуального завдання, вимоги до його оформлення й термінів подання на перевірку, критерії оцінювання студент-практикант узгоджує з керівником від ХДУ. До електронних засобів навчального призначення, що пропонуються студентам для створення під час практики, належать довідково-інформаційні (інтерактивні бази даних, електронні словники, електронні бібліотеки, матеріали веб-сайту кафедри), демонстраційні (презентації до навчально-методичних комплексів освітніх компонент), контролювальні (автоматизовані тести, комплекси вправ), навчальні (електронні версії навчально-методичних посібників, глосаріїв, підручників) засоби. Є можливість використання системи дистанційного навчання KSU online для виконання окремих завдань.

Написання звіту про результати виробничої практики.

Звіт студента оформлюється в друкованому вигляді на аркуші А4, 14 шрифтом, інтервал 1,5, вирівнювання по ширині, обсяг – 500-600 слів; містить такі обов'язкові складники:

- загальна характеристика бази практики,
- специфіка роботи перекладача на базі практики,
- особливості документів для перекладу та труднощі, що виникають у перекладача в процесі перекладу таких документів (наведіть приклади й прокоментуйте шляхи подолання перекладацьких труднощів);
- способи використання систем автоматизованого перекладу для вирішення перекладацьких завдань (опишіть, які інструменти автоматизованого перекладу використано, оцініть якість такого перекладу, поясніть особливості редагування тексту перекладу, виконаного в такий спосіб);
- загальна оцінка результатів проходження виробничої практики (які знання поглиблено, яких нових знань і вмінь набуто тощо), побажання щодо покращення умов проходження практики.

Звіт має бути оригінальним твором, виконаним самостійно кожним студентом.

Виконання залікових перекладів.

За період виробничої практики студент має виконати 2 залікові переклади англійською й українською мовами та 2 залікові переклади німецькою й українською мовами обсягом 350 слів мовою оригіналу кожен.

Переклад подається в друкованому вигляді на аркушах А4, 14 шрифтом, інтервал 1,5, вирівнювання по ширині, без друкарських помилок. У перекладному документі бажано зберегти вигляд і форматування оригінального документу. До тексту перекладу додається копія тексту оригінального документу з дозволу керівника від бази практики.

Вимоги до перекладу: адекватність і точність; збереження стилю оригінального тексту; дотримання норм сучасного правопису і правил граматики; дотримання єдиної термінології; використання необхідних перекладацьких трансформацій і прийомів.

Доповідь на науково-методичному семінарі кафедри.

Доповідь подається в друкованому вигляді на аркушах А4, 14 шрифтом, інтервал 1,5, вирівнювання по ширині, обсяг – 3 сторінки, без друкарських помилок. Доповідь має містити стисле й обґрунтоване висвітлення результатів дослідження.

Написання наукової статті (тез)

Наукова стаття (тези) подається в друкованому вигляді, оформленою відповідно до вимог наукового видання, із зазначеними вихідними даними. Стаття має містити стисле висвітлення результатів дослідження.

Методичні рекомендації до виконання завдань переддипломної практики

Програма переддипломної підготовки включає в себе дві приблизно однакові за обсягом складові – освітню і науково-дослідну. Підготовка магістра завершується захистом кваліфікаційної роботи на засіданні атестаційної екзаменаційної комісії.

Кваліфікаційна робота СВО «магістр» – це самостійна науково-дослідна робота, виконує кваліфікаційну функцію, тобто готується з метою публічного захисту і отримання академічного ступеня магістра. Основне завдання її автора – продемонструвати рівень своєї наукової кваліфікації, уміння самостійно вести пошук і вирішувати конкретні наукові завдання.

Кваліфікаційна робота, з одного боку, має узагальнюючий характер, оскільки є своєрідним підсумком підготовки магістра, а з іншого – самостійним оригінальним науковим дослідженням студента, у розробці якого зацікавлені установи, організації, підприємства, при цьому студент упорядковує за власним розсудом накопичені факти та доводить їх наукову цінність або практичну значущість.

Мета кваліфікаційної роботи СВО «магістр» – навчитися застосовувати набуті у процесі навчання теоретичні знання і практичні навички для самостійного розв’язання конкретної актуальної проблеми на підставі критичного аналізу й узагальнення існуючої інформації, проведення власних досліджень.

Завдання кваліфікаційної роботи СВО «магістр»:

- систематизація і поглиблення теоретичних знань з обраної спеціальності;
- використання вмінь і навичок формулювання, описання і розв’язання проблем теорії та практики;
- вироблення системного підходу до розгляду проблем, виявлення закономірностей і тенденцій їх розвитку;
- розвиток умінь наукового дослідження, категоріального й теоретичного відображення подій, що відбуваються в державі;
- використання вмінь роботи з літературою, нагромадження і перероблення інформації з проблеми, аналізу різноманітної емпіричної інформації, її статистичного і комп’ютерного опрацювання;
- вироблення вмінь, використання нагромадженого в Україні та за кордоном передового досвіду зі спеціальності.

Організація підготовки та захисту кваліфікаційної роботи СВО «магістр»:

1.1. Обґрунтування вибору теми, порядок проведення досліджень.

Теми кваліфікаційних робіт СВО «магістр» повинні:

- відповідати напряму професійного спрямування згідно із спеціалізацією;
- розроблятися професорсько-викладацьким складом (з метою уникнення плагіату мають поновлюватися щороку).

Своєчасний і обґрунтований вибір теми кваліфікаційної роботи значною мірою підпорядковує собі весь процес засвоєння знань і набуття вмінь для ефективної майбутньої діяльності.

Успішна підготовка кваліфікаційної роботи має базуватися на високій особистісній мотивації, адже розвинута мотивація значно розширює творчі можливості людини, створює сприятливі умови для виконання складної і відповідальної роботи. Тому під час вибору теми необхідно враховувати такі обставини:

- тема роботи має викликати професійний інтерес до її розкриття;
- тема повинна збігатися зі сферою майбутньої роботи за фахом і напрямом кар'єрних просувань, мати практичну актуальність і викликати інтерес;
- тема не повинна виходити за межі тієї спеціалізації, якої магістр набуває в університеті.

Студент має право самостійно сформулювати тему кваліфікаційної роботи і подати заяву про її затвердження завідувачу кафедри, в якій навести конкретні мотиви свого вибору – робота над темою в межах наукових студентських досліджень, теоретичний інтерес до теми, її зв'язок з професійною діяльністю тощо.

План кваліфікаційної роботи складається студентом самостійно, на підставі завдання на виконання кваліфікаційної роботи та календарного плану роботи, узгоджується з науковим керівником.

Магістром проводиться опрацювання наукової літератури, практичних матеріалів, визначається методологія дослідження, аналізуються стан та шляхи розробки проблеми, розробляються висновки.

1.2. захист та оцінювання кваліфікаційної роботи.

Кафедрою встановлюються контрольні терміни звітування слухача.

Науковий керівник здійснює:

- перевірку виконання плану дослідження;
- рекомендації щодо джерел інформації та застосування методів дослідження;
- контроль за дотриманням термінів підготовки кваліфікаційної роботи.

Рекомендована структура доповіді та зміст її окремих елементів:

1. Загальна характеристика роботи (стисло) – актуальність дослідження, характеристика проблеми, предмет і мета роботи, стан і досвід розв'язання проблеми.

2. Характеристика проведеного дослідження – описання власних досліджень і розробок: визначення обраних шляхів дослідження й розв'язання проблеми, аналітичні обґрунтування аргументів і фактів, огляд методик і локальних результатів досліджень, виконаних розрахунків, створених моделей чи схем. Увага концентрується на аргументації положень, що винесені на захист.

3. Результати і висновки – характеристика отриманих наукових і практичних результатів, пропозицій і рекомендацій, загальні висновки. Увага концентрується на власному внеску в розв'язання проблеми.

Успішність виступу зумовлюється дотриманням певних правил, зокрема:

- упевнено й системно розповідати про свою роботу, що засвідчує належну підготовку до виступу, користуючись текстом лише за необхідності;
- не використовувати довгі складні фрази й словосполучення, намагатися вживати короткі речення;
- не перевантажувати виступ цифрами і фактами;
- давати чіткі, по суті справи відповіді на запитання та зауваження;
- суворо дотримуватися регламенту.

Ілюстративний матеріал може бути поданий у вигляді: презентації у Power Point; плакатів; роздаткового матеріалу тощо.

Структура кваліфікаційної роботи та характеристика її розділів.

Дипломна робота виконується державною мовою.

Рекомендований обсяг роботи 70–80 друкованих сторінок основного тексту.

Обов'язкові складові кваліфікаційної роботи:

1. Зміст роботи містить перелік структурних елементів роботи із зазначенням сторінок.

2. Вступ (не більше 5 сторінок) розкриває сутність наукової проблеми, її значущість, підстави і вихідні дані для розробки теми, стан розробленості, обґрунтування необхідності проведення дослідження. Далі подається загальна характеристика роботи магістра у такій послідовності: актуальність проблеми, що зумовила вибір теми дослідження (формулюється доцільність роботи для розвитку відповідної галузі науки шляхом критичного аналізу та порівнянням з попереднім розв'язанням проблеми); об'єкт дослідження (процес або явище, що породжує проблемну ситуацію і обране для вивчення); предмет дослідження (міститься в межах об'єкта – саме на нього повинна бути спрямована увага, оскільки він визначає тему кваліфікаційної роботи); мета і завдання, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети; методи дослідження, використані для досягнення поставленої мети; матеріал дослідження і його обсяг, використаний для досягнення поставленої мети; наукова новизна (коротка анотація нових положень або рішень, запропонованих автором особисто, з обов'язковою вказівкою на відмінність цих положень від уже відомих); практичне значення одержаних результатів.

3. Основна частина складається з розділів (підрозділів, підпунктів тощо), у яких дають: огляд спеціальної літератури (з особливим наголосом на літературу останніх років та іноземними мовами) і вибір напрямів досліджень (загальний обсяг огляду не повинен перевищувати 20 % обсягу основної частини роботи); аналіз і результати власних досліджень автора з обов'язковим висвітленням того нового, що він вносить у розробку проблеми.

Кожен розділ починають з нової сторінки. У розділах основної частини подають: огляд літератури з теми (назва змістовного блоку може варіюватися залежно від предмета й цілей дослідження), аналіз ситуації з проблеми, опис здійснених досліджень і розробок та застосованих при цьому методик, відомості про локальні результати досліджень і розробок, опис шляхів розв'язання проблеми, пропозиції та рекомендації, узагальнення результатів дослідження. На початку в аналітично-дослідницьких частинах роботи автор досліджує історичні джерела з проблеми, причини її існування, аналізує можливі негативні наслідки невирішення проблеми, досвід розв'язання аналогічних проблем в Україні та за кордоном. Для цього залучаються вітчизняні та закордонні літературні джерела, огляди преси, законодавчі та нормативні акти, результати попередніх досліджень, статистична та інша інформація.

Аналіз літератури повинен бути не описовим і констатуючим, а критичним, орієнтованим на пошук шляхів розв'язання проблеми і презентувати власну позицію автора стосовно позиції інших дослідників. Для запобігання плагіату обов'язковим є посилання на використані джерела згідно з діючими правилами. У разі виявлення випадків плагіату робота не допускається до захисту, оскільки не може бути оцінена позитивно.

У частинах роботи, що мають проєктно-результатний характер, на підставі проведеного аналізу і виконаних досліджень описуються розробки, систематизуються аргументи і факти, будуються моделі, схеми, здійснюються розрахунки, формулюються і описуються напрями розв'язання проблеми.

Виклад матеріалу підпорядковують провідній ідеї, визначеній автором, яка впливає з предмета дослідження та цілей роботи. Треба прагнути до того, щоб кожен розділ був закінченою частиною дослідження. Бажано, якщо можна, рівномірно розподілити основний матеріал за розділами і підрозділами основної частини роботи.

4. Загальні висновки мають містити стисле викладення теоретичних і практичних результатів, отриманих автором дослідження, а також обґрунтування перспектив проведення подальших досліджень у певній галузі. Для дотримання бажаного стилю висновків корисно застосовувати в пунктах висновків такі слова та вислови:

проаналізовано..., встановлено..., виявлено..., що дозволило..., доведено..., показано..., розроблено..., отримано..., запропоновано..., рекомендовано..., вважається за доцільне ... тощо.

5. У списку використаних джерел наводяться лише ті джерела, на які зроблено посилання. Його складають в алфавітному порядку відповідно до чинних стандартів з бібліотечної та видавничої справи. У ньому повинні переважати новітні видання.

6. Додатки наводяться в кінці роботи після списку джерел. До них включають допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття роботи магістра (таблиці, графіки, глосарії, методи, ілюстрації), і позначають не цифрами, а літерами (Додаток А, Б тощо) у правому верхньому кутку.

Типові недоліки і помилки у кваліфікаційній роботі:

- зміст кваліфікаційної роботи не відповідає плану або не розкриває тему повністю чи в її основній частині;
- сформульовані розділи (підрозділи) не відбивають реальну проблемну ситуацію, стан об'єкта;
- мета дослідження не пов'язана з проблемою, сформульована абстрактно і не відбиває специфіки об'єкта і предмета дослідження;
- автор не виявив самостійності, робота являє собою компіляцію або плагіат;
- не зроблено глибокого і всебічного аналізу сучасних офіційних і нормативних документів, нової спеціальної літератури з теми дослідження (останні 2–10 років);
- аналітичний огляд вітчизняних і зарубіжних публікацій з теми роботи має форму анотованого списку і не віддзеркалює рівня досліджуваності проблеми;
- кінцевий результат не відповідає меті дослідження, висновки не відповідають поставленим завданням;
- у роботі немає посилань на першоджерела або вказані не ті, з яких запозичено матеріал;
- бібліографічний опис джерел у списку використаних джерел наведено довільно, без дотримання вимог державного стандарту;
- як ілюстративний матеріал використано таблиці, діаграми, схеми, запозичені не з першоджерел, а з підручника, навчального посібника, монографії або наукової статті;
- обсяг та оформлення роботи не відповідають вимогам, робота виконана неохайно, з помилками.

3.3. Форми й методи контролю

Контроль діяльності практикантів під час практики складається з поточного і підсумкового.

Поточний контроль навчальної практики здійснюється груповим керівником (присутність на базі практики фіксується на відповідній кафедрі).

Підсумковий контроль здійснюється після завершення практики в спеціально відведений час на наступному після завершення проходження практики тижні. Залік виставляє груповий керівник з навчальної практики. Після заліку всі студенти беруть участь у підсумковій конференції.

Поточний контроль під час виробничої (педагогічної) практики здійснюють груповий керівник, керівник від бази практик, провідний фахівець з практик навчального відділу ХДУ (облік присутності студентів на базі практик фіксується в «Щоденнику» кожного практиканта й відбивається в журналі присутності практикантів на базі практики).

Підсумковий контроль під час виробничої (педагогічної) практики проводиться після завершення практики в спеціально відведений час. Диференційований залік виставляється згідно з рішенням комісії, яку очолює керівник практик факультету; особа, що виконує обов'язки заступника декана з навчальної роботи і практик факультету;

завідувач кафедри, на підставі оцінок з кожного окремого модуля (навчально-методична робота з англійської мови і світової літератури, другої іноземної мови, виховна й психолого-педагогічна робота) та з урахуванням відгуків керівників від бази практики, викладачів-керівників практики від фахових кафедр ХДУ, групового керівника, відповідей студента на запитання під час проведення заліку та якості оформлення практикантом звітної документації.

Поточний контроль під час переддипломної практики здійснюється протягом практики науковим керівником та кафедрою (обговорення структурних розділів кваліфікаційної роботи з визначенням необхідних положень дослідження, що потребують опрацювання або переробки).

Підсумковий контроль здійснюється на засіданнях кафедри практики іноземних мов, кафедри англійської мови та методики її викладання у формі передзахисту кваліфікаційної роботи з наданням необхідної інформації.

3.4. Вимоги до звіту

До підсумкової конференції з виробничої практики здобувачі подають такі документи: щоденник практики, заповнений відповідно до вимог; звіт про проходження виробничої практики; залікові переклади документів; текст доповіді на науково-методичному семінарі кафедри; роздруковану статтю/тези, виконане індивідуальне завдання.

Звіт з переддипломної практики здійснюється у формі передзахисту кваліфікаційної роботи, надання інформації щодо оприлюднення результатів досліджень (статті, тези, виступи на конференціях тощо) та довідки про перевірку на унікальність відповідно до Порядку виявлення та запобігання академічному плагиату у науково-дослідній та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти. За результатами передзахисту надається або не надається рекомендація до захисту відповідно до визначених критеріїв. Результати передзахисту заносяться у протоколи засідань кафедри.

4. Питання (завдання) до заліку

1. Правила техніки безпеки та поведінки практиканта на підприємстві-базі практики (види інструктажів, санітарно-гігієнічні вимоги до організації роботи).
2. Характеристика новітніх інформаційних технологій у перекладацькій діяльності та способи їх використання.
3. Принципи створення обраного електронного засобу навчального призначення, інформаційно-комунікаційні технології та програмні засоби, використані для його створення; характеристика способів його використання в освітніх цілях.
4. Доповідь-звіт про результати виробничої практики для підсумкової конференції.
5. Методологія дослідження, використана в кваліфікаційній роботі.

Критерії оцінювання

Критерії оцінювання результатів виробничої практики

Здобувач допускається до складання заліку з науково-виробничої практики за умов виконання індивідуальної програми практики в повному обсязі, своєчасного подання всіх матеріалів на перевірку керівнику від ХДУ й отримання позитивного відгука-характеристики від керівника від бази практики. Підсумкова залікова оцінка за науково-виробничу нараховується за накопичувальним принципом і є сумою таких компонентів:

Вид роботи	Максимальна кількість балів
Оформлення щоденника практики	10
Звіт з виробничої практики	10
4 залікові переклади	60

Електронний засіб навчального призначення (індивідуальне завдання)	20
Разом	100

Критерії оцінювання оформлення щоденника

10 балів – правильно оформлений щоденник, не містить помилок, містить не більше одного виправлення.

8 балів – щоденник практики містить незначні недоліки, більше двох виправлень.

6 балів – неохайність та помилки у щоденнику практики.

4 бали – неохайність та більше трьох помилок у щоденнику практики.

2 бали - неохайність та більше чотирьох помилок у щоденнику практики.

0 балів – відсутність щоденника практики, несвоєчасність надання щоденника на перевірку

Критерії оцінювання перекладів.

60 балів – наявність перекладених документів, статей, що свідчать про здатність самостійно робити письмові переклади з англійської мови на українську та навпаки. Здобувач демонструє глибокі знання на практиці під час виконання письмового перекладу з урахуванням конкретних умов та стилістики тексту. Володіє основними методами, формами та засобами обробки тексту при перекладі з англійської мови на рідну та з рідної на англійську, текст перекладу не містить помилок.

34 бали – наявність перекладених документів, статей, що свідчать про здатність самостійно робити письмові переклади з англійської мови на українську та навпаки, які містять певні неточності та стилістичні, граматичні та орфографічні помилки (не більше 2-х).

28 балів – здобувач має міцні знання, виконує двобічний переклад практично без помилок, але може допустити неточності у формулюванні, незначні стилістичні та синтаксичні помилки в кінцевому варіанті перекладу (не більше 3-х).

22 бали – наявність перекладених документів, статей, що свідчать про здатність самостійно робити письмові переклади з англійської мови на українську та навпаки, які містять багато неточностей та стилістичні, граматичні та орфографічні помилки (більше 6).

16 балів – наявність перекладених документів, статей, що свідчать про здатність робити письмові переклади з англійської мови на українську та навпаки, переклад містить багато неточностей, стилістичні, граматичні та орфографічні помилки, що значно знижує якість перекладу або перешкоджає розумінню тексту.

0 балів – нездатність до виконання усних та письмових перекладів з англійської мови на українську та навпаки. Не володіє термінологією, оскільки понятійний апарат не сформований. Переклад містить багато огріхів, стилістичні, граматичні та орфографічні помилки, що значно знижує якість перекладу або перешкоджає розумінню тексту.

Критерії оцінювання звіту з виробничої практики

10 балів – звіт відповідає всім вимогам щодо його складання й оформлення; є особистим твором студента, який містить його враження, ґрунтовний аналіз і самооцінку результатів виробничої практики, надано необхідні приклади з авторськими коментарями й аналізом.

5 балів – звіт відповідає вимогам щодо його складання й оформлення; є особистим твором студента, який містить його враження, аналіз і самооцінку результатів навчальної (перекладацької) практики. Звіт оформлено з недоліками (друкарські помилки, неправильне форматування сторінок тощо). Характеристика позицій звіту занадто стисла й формальна, бракує авторських прикладів і коментарів.

0 балів – звіт не підготовлено.

Критерії оцінювання електронного засобу навчального призначення

20 балів – електронний засіб навчального призначення створено відповідно до вимог і в зазначені терміни, його технічні й змістовні характеристики повністю відповідають його призначенню.

10 балів – електронний засіб навчального призначення створено відповідно до вимог і в зазначені терміни, його технічні й змістовні характеристики не повністю відповідають його призначенню.

0 балів – завдання не виконано

Підсумкова оцінка

Сума балів за всі види роботи під час практики	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним проходженням практики

Критерії оцінювання переддипломної практики

Здобувач допускається до складання заліку з переддипломної практики за умов виконання індивідуальної програми практики в повному обсязі, своєчасного подання всіх матеріалів на перевірку науковому керівнику. Підсумкова залікова оцінка за науково-виробничу нараховується за накопичувальним принципом і є сумою таких компонентів:

Вид роботи	Максимальна кількість балів
Оформлення кваліфікаційної роботи	40
Доповідь	50
Індивідуальне завдання	10
Разом	100

Критерії оцінювання оформлення роботи

40 балів – правильно оформлена робота, не містить помилок.

35 балів – робота містить незначні недоліки.

25 балів – неохайність подекуди та недотримання вимог щодо оформлення роботи;

15 балів – неохайність та недотримання вимог щодо оформлення роботи;

10 балів – відсутність роботи, несвоєчасність надання на перевірку

Критерії оцінювання доповіді.

50 балів – наявність опублікованої статті, що свідчить про апробацію результатів дослідження. Наявність презентації як наочної демонстрації матеріалів дослідження, чітко

сформульовано мету і завдання дослідження; складено план дослідження; здобувач чітко та впевнено володіє матеріалом дослідження.

34 бали – наявність опублікованої статті, що свідчить про апробацію результатів дослідження. Наявність презентації як наочної демонстрації матеріалів дослідження, не чітко сформульовано мету і завдання дослідження; складено план дослідження; здобувач чітко та впевнено володіє матеріалом дослідження.

28 балів – наявність опублікованої статті, що свідчить про апробацію результатів дослідження. Наявність презентації як наочної демонстрації матеріалів дослідження, але не чітко сформульовано мету і завдання дослідження; складено план дослідження; здобувач не чітко та не впевнено володіє матеріалом дослідження.

22 бали – відсутність опублікованої статті, що свідчить про апробацію результатів дослідження. Відсутність презентації як наочної демонстрації матеріалів дослідження, не чітко сформульовано мету і завдання дослідження; складено план дослідження; здобувач не чітко та не впевнено володіє матеріалом дослідження.

0 балів – студент отримує, якщо тема фактично не розкрита, за змістом не відповідає вибраній темі; належним чином не сформульовано мету, завдання, об'єкт та предмет дослідження; порушено логіку і послідовність викладу матеріалу, розділи не взаємоузгоджені; відсутній огляд сучасних наукових джерел; аналіз проблеми поверховий; використані застарілі інформаційні джерела; відсутні особисті висновки і пропозиції; рецензії і відгук негативні або містять численні принципові зауваження; незадовільні відповіді на запитання; кваліфікаційна робота не оформлена за стандартами або не пройшла перевірку на плагіат.

Критерії оцінювання індивідуального завдання

10 балів – індивідуальне завдання виконано відповідно до вимог

5 балів – індивідуальне завдання виконано з порушенням вимоги або терміну подання на перевірку

0 балів – індивідуальне завдання не виконано

Підсумкова оцінка

Сума балів за всі види роботи під час практики	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним проходженням практики

